

СИЛАБУС ПРАКТИКИ

ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – *«Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»*

Дисципліна циклу: нормативна

Рік навчання: 2. Семестр: 3

Кількість кредитів: 6

Мова викладання: українська

Керівник курсу	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки Главацька Ольга Леонідівна
Контактний телефон	0963818592,
E-mail викладача	olga.raduk@gmail.com

Анотація

Пропедевтична практика покликана сформувати у здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» фахові компетентності; ознайомити здобувачів освіти з освітньо-розвивальним середовищем закладів дошкільної освіти, специфікою освітнього процесу та діяльністю його учасників.

Завдання:

- формувати у здобувачів вищої освіти професійний інтерес до педагогічної діяльності вихователя дітей дошкільного віку;
- стимулювати засвоєння функціональних професійних обов'язків вихователя ЗДО;
- вчити конструктивно встановлювати контакт із усіма учасниками освітнього процесу;
- сприяти вивченню особливостей освітньо-розвивального середовища та організації побуту здобувачів дошкільної освіти;
- формувати вміння спостерігати за перебігом освітнього процесу в ЗДО, узагальнювати отриману інформацію, відображати її в щоденнику та звіті практики, відповідно до вимог оформляти звітну документацію;
- брати часткову участь в організації режимних моментів, різних видів діяльності та форм роботи з дітьми дошкільного віку під керівництвом-вихователя-практика;
- удосконалювати вміння аналізувати власну педагогічну діяльність, визначати можливості та кроки для її покращення.

Навчальний контент

№ з/п	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Заклад дошкільної освіти: особливості функціонування та матеріально-технічна база		

1.	Вивчення особливостей функціонування ЗДО.	Формувати знання про особливості функціонування ЗДО: штатний розпис (назви посад (директор, методист, психолог тощо) та чисельність персоналу, їх основні обов'язки); кількість вікових груп, їх наповнюваність; режим роботи закладу; документація ЗДО; режим харчування (кількість та назва прийомів їжі); вміння визначати та аналізувати їх.
2.	Вивчення особливостей дотримання вікового принципу в організації життєдіяльності дітей у ЗДО.	Оволодіти особливостями дотримання вікового принципу в організації життєдіяльності дітей у ЗДО (групи створено за віком, якого віку скільки груп, чи є паралельні групи, різновікові групи (вказати вік дітей у такій групі), групи спецпризначення (вказати вік дітей та діагноз); вміння аналізувати наявні меблі та їх відповідність віковим можливостям дітей).
3.	Дослідження принципів побудови освітньо-розвивального середовища та шляхи їх реалізації у ЗДО.	Дослідити принципи побудови освітньо-розвивального середовища та шляхи їх реалізації у ЗДО (принципи: дистанції, позиції при взаємодії; активності; комплексування й гнучкого зонування; сполучення звичайних та неординарних елементів у естетичній організації середовища; відкритості-закритості). Аналіз групових приміщень та їх обладнання; методичний кабінет, його оснащення; кімната для батьків або кімната психологічного розвантаження для вихователів; спортивний і музичний зали, їх оснащення; допоміжні приміщення (медичний кабінет, пральня, кухня, фітобар тощо); ігровий майданчик та земельна ділянки ЗДО.
4.	Дослідження заходів з дотримання протиепідемічних норм та вимог воєнного стану.	Оволодіти заходами з дотримання протиепідемічних норм та вимог воєнного стану.
5.	Аналіз призначення матеріально-технічної бази ЗДО.	Вміти аналізувати призначення матеріально-технічної бази ЗДО (у приміщенні та на території).
Змістовий модуль 2. Організація діяльності в закладі дошкільної освіти		
6.	Ознайомлення з професією вихователя та помічника вихователями, їхніми посадовими обов'язками.	Оволодіти знаннями про особливості діяльності професії вихователя та помічника вихователями, їхніми посадовими обов'язками (документація вихователя, хронометражем діяльності упродовж робочого дня та організація режимних процесів, стиль спілкування та взаємодія з дітьми та їхніми батьками тощо).

7.	Вивчення розкладу навчальних занять для конкретної вікової групи, тривалість навчальних занять, їх кількість на день. Спостереження за навчальними заняттями та іншими формами організації діяльності вихованців.	Аналізувати розклад навчальних занять для конкретної вікової групи, тривалість навчальних занять, їх кількість на день. Спостереження за навчальними заняттями та іншими формами організації діяльності вихованців (екскурсії, цільові прогулянки, ігри, самостійна діяльність дітей (художня, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька), індивідуальна робота, спостереження тощо), визначення їх теми, мети та обладнання.
8.	Вивчення особливостей режиму дня дітей відповідної групи, правила проведення режимних процесів.	Вивчити особливості режиму дня дітей відповідної групи, правила проведення режимних процесів у першій та другій половині дня за схемами аналізу режимних процесів.
9.	Ознайомлення з психолого-педагогічними характеристиками дитини дошкільного віку будь-якої вікової групи.	Оволодіти знаннями про психолого-педагогічні характеристики дитини дошкільного віку вікових груп: участь у різних видах діяльності, спілкування з вихователем та однолітками, особливості поведінки, емоційний стан тощо.
10.	Оформлення звітної документації з практики.	Оволодіти вміннями оформлювати звітну документацію з практики: індивідуальний план, щоденник та текстовий звіт з фото.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Шифр	Програмні компетентності та результати навчання
Програмні компетентності	
ЗК-4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК-6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК-3	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
СК-3	Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
СК-13	Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
СК-15	Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
СК-17	Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
СК-18	Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
СК-19	Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

СК-20	Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньо-професійної та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.
Програмні результати практики	
ПР-1.	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-2.	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПР-4.	Розуміти і визначати особливості провідної ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-6.	Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
ПР-12.	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПР-15.	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПР-17.	Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
ПР-24.	Орієнтуватися в процесах організації та функціонування системи дошкільної, позашкільної та інклюзивної освіти в Україні та закордоном.

Літературні джерела

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, доповнене. К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» Тернопіль : Мандрівець, 2019. 264 с.
4. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / упор. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Науковий керівник проекту: В.О. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України.. Авт. колектив: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч, В.М. Вертугіна, К.І. Волинець та ін. К., 2020. 440 с.
6. Главацька О. Л., Ратушняк Н. О., Олійник Г. М. Особливості партнерської взаємодії вихователя закладу дошкільної освіти з батьками дітей. *Суспільство та національні інтереси* : електрон. наук. журн. № 9(17) 2025. К. : Наукові перспективи. С. 138–150. [file:///C:/Users/admin/Downloads/%D0%A1%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE_9_17_2025%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/%D0%A1%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE_9_17_2025%20(1).pdf)
7. Главацька О.Л., Писарчук О.Т. Методичні рекомендації до проходження пропедевтичної практики у закладі дошкільної освіти здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2025. 32 с.

8. Главацька О.Л. Розвиток пізнавальної активності дітей дошкільного віку в ігровій діяльності. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 20-22 червня 2024 року). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 199–203.

9. Главацька О. Значення мовленнєво-ігрової діяльності у розвитку мовлення дошкільників. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 4-5 грудня 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 217–221.

10. Главацька О. Корекційно-розвивальна робота з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення: основні напрями. *Дошкільна і спеціальна освіта в умовах сьогодення: тенденції, ідеї, можливості* : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 29 травня 2025 року (електронне видання) / укладачі М.В. Матішак, Н.В. Захарасевич; За заг. ред. Л.О. Мацук. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. С. 49–54. 224 с. URL : <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgzQbfxjswnghqCPLsjSHnSSrFLSG?projector=1&messagePartId=0.1>

11. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zakon_zso.doc

12. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf

13. Марчій-Дмитраш Т.М. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М., 2022. 80 с.

14. Ознайомлення дітей з природним довкіллям : навч.-метод. посіб. для студентів пед. вузів / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Т. М. Дука. Умань : Візаві, 2020. 155 с.

15. Половіна О. Мистецька освіта дошкільнят: свобода, творчість, інтеграція. Дошкільне виховання. 2019. № 5. С. 3.

16. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доповн. К. : Академвидав, 2018. 464 с.

17. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.Білан, Вид. 2-ге зі зм. і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.

18. Піроженко Т., Машовець М., Коваленко О. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». *Вихователь-методист дошкільного навчального закладу*. 2013. № 2. С. 4-9.

19. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти: лист Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2021 р. № 1/9-148. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>

20. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / . наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 448 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час підготовки матеріалів щодо практики заборонені.

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування ЗДО є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали.

Оцінювання

Остаточна оцінка за пропедевтичну практику розраховується таким чином:

<i>Види оцінювання</i>	<i>Кількість балів</i>
Систематичність відвідування закладу дошкільної освіти.	15
Змістовий модуль 1 (т. 1-5).	25
Змістовий модуль 2 (т. 6-10).	25
Оформлення документації з практики.	20
Доповідь із фотозвітом на звітній конференції.	15
Всього	100

Шкала оцінювання

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)